

Leden van de stichting Fêste Grûn doen aan 'dijkkijken'. Douwe Anema (rechts) uit Nes vermoedt dat een knik in de dijk door gaswinning is ontstaan. Foto: Jan Spoelstra

Een knik in de zeedijk precies boven een gasbel: 'Hoe is it mogelijk!'

De gaswinning heeft bij Moddergat een dijkverzakking veroorzaakt, vermoeden bewoners. Wetterskip Fryslân spreekt dat tegen. „It soe my net fernuverje as wy binnen tsien jier in beving krije.”

Richard de Boer

Moddergat | “Wy steane hjir eksakt op it midden fan de Nessumer gasbel”, roept Douwe Anema vanaf de zeedijk bij Moddergat zijn publiek toe. Een twintigtal mensen verzamelde zich hier zaterdagochtend voor een dijkinspectie op uitnodiging van de stichting Fêste Grûn, die zich zorgen maakt over de gaswinning in het gebied.

Bestuurslid Anema uit Nes is er „99 procent zeker” van dat door die gaswinning over een lengte van zo’n driehonderd meter een knik in de dijk is ontstaan. „Kinst it hiel dúdlik sjen oan it talúd”, zegt hij met een verrekijker in zijn handen. „Hjir sakket er fuort en dêr is er wer strak.”

Hoe het komt dat hij dat weet? „Ik ha myn hiele libben hjir al by de seedyk dwaande west”, zegt de 72-jarige aardappelboer. „Us lân leit oan de dyk ta.” Hij wijst vanaf de dijk naar een hoge boerderij vlakbij Nes: „Dêr bin ik berne, op dy pleats.”

De verzakking begon hem op te vallen nadat er in 2013 een kleine aardbeving plaatsvond voor de kust van Ameland, met een kracht van 1,8 op de schaal van Richter. „Mar dit is al tsien jier oan ’e gong. Ik haw in pear jier lyn foto’s makke en dan sjochtst dat it no slimmer steld is mei de dyk.”

De NAM wint sinds 1987 gas in de omgeving van Moddergat, Anjum, Ee en Metslawier. Door gaswinning is de bodem hier al enkele centimeters ge-

ken”, verklaart woordvoerder Michiel Zijlstra. „Die klink is niet overal gelijk, dus daarom kan een dijk soms in hoogte verschillen. Dat zie je ook op andere locaties in ons beheergebied.”

De knik in de dijk is volgens het waterschap dan ook naar alle waarschijnlijkheid niet het gevolg van gaswinning. „Bij bodemdaling zie je andere effecten. Dan zakt de dijk over een grotere lengte egaler.”

Ook de NAM is dat oordeel toegeedaan. „Gaswinning veroorzaakt bodemdaling in kilometers lange ‘schotels’, en niet zo lokaal als deze knik in de dijk”, meldt woordvoerder Sape Jan Terpstra.

„Dy knik leit gewoan tafallich krekt yn it hert fan de gasbel, hin?”, is Anema’s vurige repliek. „Krekt hjirre, hoe is ’t dochs mooglik!”

Voor Anema ligt het helemaal anders. „Alle jierren sakke wy sa’n eintsje, dat it soe my net fernuverje as wy binnen tsien jier in beving krije. En de NAM kin no eigendommen fan burgers fernieie sûnder oanspraaklik te wêzen.”

Anema verwijst hiermee naar de recente uitspraak van het Openbaar Ministerie, dat de NAM niet wil vervolgen voor opzettelijk verwijtbaar han-

As de gaswinning by Ternaard net trochgiet, dan moat dy 60 miljoen euro trochskood wurde nei de minsken dy’t hjir skea ha

delen in Groningen, omdat het bewijs daarvoor niet uit een elfduizend pagina’s tellend FIOD-rapport kan worden gehaald.

„Wat hjir ûnder de grûn sit, is folle mear wurdich as wat der boppe-op sit. Minsken dy’t hjir wenje, dy dogge der helendal net mear ta.”

Slaapstand

Stichting Fêste Grûn werd in 2016 opgericht door bewoners die zich zorgen maken om de gevolgen van gaswinning in het gebied. „We willen niet zozeer ageren tegen gaswinning. De meeste mensen hier

stoken ook op gas. Maar wees in elk geval eerlijk en zeg wat er gebeurt”, zegt oud-voorzitter Piter Falkena.

Fêste Grûn neemt deel aan het omgevingsproces dat opgezet is om de schadeafhandeling rond de voorgenomen winning van minstens vier miljard kubus gas bij Ternaard te regelen. Uit de inkomsten van dat gasveld zou zestig miljoen euro in een Gebiedsfonds voor lokale investeringen gestoken worden.

Nu die plannen door een motie van de Tweede Kamer voorlopig van de baan zijn, vindt de stichting dat de maandelijkse overleggen met gemeente, provincie, waterschap en de NAM binnen de werkgroep Ontzorging Omgevingsproces Ternaard (OOT) ‘in de slaapstand’ kunnen worden gezet. In een brief aan de werkgroep kondigde Fêste Grûn eerder deze maand aan zich terug te trekken uit het overleg en zich met andere doelen bezig te houden.

Niet zomaar verdwijnen

Mochten de gasplannen bij Ternaard definitief niet doorgaan, dan vervalt ook de afspraak over het Gebiedsfonds. Maar die zestig miljoen euro moet niet zomaar verdwijnen, vindt Anema. „As Ternaard net trochgiet, dan moat dy sechstich miljoen trochskood wurde nei dit gebiet, foar de minsken dy’t hjir skea ha.”

Volgens de commissie Bodemdaling Aardgaswinning Fryslân is de zeedijk tussen Moddergat en Wierum zo’n drie à zes centimeter gedaald.

In 2019 betaalde de NAM zo’n 251.000 euro mee aan de dijkversterking Koehool-Lauwersmeer. Het ging om compensatie van bodemdaling bij de Lauwersmeerdijk, die nu wordt aangepakt. Waarschijnlijk volgt weer zo’n compensatie wanneer het dijkvak bij Moddergat aan de beurt is.